

סובלנות

פעילות לקראת יום הזיכרון ליצחק רבין

מיועד לגילאי ביניים, בוגר

סובלנות הוא מונח וערך, שמשמעותו הנוהג של אדם או קבוצה להתייחס בכבוד, בהבנה ובהיעדר אפליה כלפי השונים ממנו מבחינה חברתית, תרבותית, או דתית, גם אם הוא אינו מסכים עם דעותיהם, התנהגותם או אמונתם.

מטרות:

- להבהיר את המושג "סובלנות"
- לבחון עד כמה אנחנו מודעים לערך סובלנות בחיי היום, יום שלנו.

חומרים:

- דפים ועליהם סימן שאלה (נספח)
- כלי כתיבה (טושים, עטים, עפרונות)
- הגדרת המונח "סובלנות" כפי שמופיע בפתיח התדריך
- דפי "בחן את עצמך" לכל המשתתפים (נספח)
- "האיש הזה הוא אחי" מאת יאיר לפיד (נספח)
- סרטון "המתייג" (מילה טובה) ניתן למצוא בקישור: <http://youtu.be/bFNptPvAAI>

מהלך הפעילות:

- א. כל אחד מקבל דף ועליו סימן שאלה וכלי כתיבה. כל משתתף מתבקש להמשיך את סימן השאלה ולהשלים אותו לציור כיד הדמיון הטובה.
- ב. מתכנסים במליאה. כולם מציגים את הציורים שיצרו. המנחה מעורר את המשתתפים להביט ולראות עד כמה הם שונים. כיצד כל אחד נתן פרשנות אחרת לסימן השאלה ההתחלתי ויצר ממנו משהו אחר לגמרי מחבריו.
מה משמעות הדבר?
כולנו שונים זה מזה. התרבות ממנה אנו באים, אמונתנו, דעותינו. אנחנו חושבים, מרגישים, מדמיינים אחרת זה מזה. עלינו להכיר בעובדה זו כשאנחנו מקיימים חיי חברה משותפים. לכבד את ההבדלים בינינו גם אם אנחנו לא מבינים או לא מסכימים זה עם דעותיו של זה.
נגדיר את המושג סובלנות ונוודא שכולם הבינו את משמעו. (חשוב להדגיש את ההבדל בין "סובלנות" ל"סבלנות").
- ג. נחלק למשתתפים את דפי "בחן את עצמך" נבקש מהם למלא את השאלון בשקט, בינם לבין עצמם.
- ד. בחזרה במליאה נציע למי שרוצה לשתף במחשבות שעלו לו במהלך מילוי השאלון.
- ה. נסיים את הפעילות בהקרנת הסרטון "המתייג".
נקריא את הקטע "האיש הזה הוא אחי" מאת יאיר לפיד ונחלק כצ'ופר.

בחן את עצמך: האם אתה סובלני?

- ז. יש כזה דבר "צודק במאה אחוז"?**
1. לפעמים כן. לפעמים לכל צד יש את האמת שלו ואין אמת אחת מוחלטת.
  2. לדעתי יש כזה דבר, אמת אחת ומוחלטת.
  3. יש מי שצודק במאה אחוז, זה אני!
- ח. יש בטלוויזיה תוכנית על נושא שמאוד מרגיז אותך. אתה:**
1. אם התוכנית טובה, אני אצליח להנות ממנה גם אם היא נוגדת לדעותיי.
  2. יהיה לי קשה, אבל אם התוכנית ממש טובה אולי אצליח להנות ממנה.
  3. אני אפילו לא מתחיל לראות אותה, אני ישר עובר ערוץ.
- ט. מה בכלל דעתך על ויכוחים?**
1. אני חושב שזה בריא. אני חושב שבחברה דמוקרטית חשוב לשמוע את כל הצדדים. מותר, ואפילו רצוי להתווכח.
  2. אני מעדיף להימנע מויכוחים, אבל אם אין ברירה, אני מתווכח ועוד איך.
  3. ויכוחים... אין יום שאני לא מתווכח, עד שאני מוכיח לצד השני שאני צודק.
- י. ולסיכום, אתה סובלני?**
1. כן.
  2. לפעמים, תלוי.
  3. לא נעים להודות, אבל לא.

- א. אתה רב עם החבר הכי טוב שלך, הוא חושב בדיוק ההיפך ממך. אתה:**
1. מקשיב לצד שלו ואז מסביר לו את הצד שלי.
  2. מדי פעם נותן לו להשחיל משפט או שניים ואז ממשיך במתקפת ההסברה שלי.
  3. אני צועק וצועק עד שהוא משתכנע או עד שנגמר לי הכוח.
- ב. הגיע לקבוצה שלך עולה חדש. אתה:**
1. מנסה להתחבר איתו, אז מה אם הוא קצת שונה ומדבר במבטא.
  2. אני אתחבר איתו רק אם הוא ממש ימצא חן בעיני.
  3. אנחנו כל כך שונים, אין סיכוי שנהיה חברים.

- ג. עשיתם בחירות בפנימייה למועצת חניכים, לא נבחרת. אתה:**
1. מקבל את דעת הרוב, ובכל זאת מנסה להשפיע ולעזור.
  2. אני שותק, מה יש לי לעשות?
  3. אני צועק ומשתולל. מז'תומרת לא בחרו בי?
- ד. דעותיך בנושא החוקים בקבוצה מוצקות וברורות לך. חבר שלך מנסה להסביר לך מה ההיגיון בצד השני. אתה:**
1. מקשיב, בוחן את דעותיו ומסביר לו את דעותיי.
  2. מתווכח בלהט. ככה זה דמוקרטיה.
  3. אין לי מה להקשיב בכלל, הוא טועה ובגדול.

- ה. מה דעתך על מי שמשנה את דעתו?**
1. זכותו של כל אדם לשנות את דעתו בהתאם למצב ובהתאם לשינוי שחל בו.
  2. לפעמים, במקרים קיצוניים, אפשר לשנות דעה.
  3. אני לא הייתי משנה את דעתי לעולם, ואני לא מכבד אנשים שעושים זאת.

- ו. איך צריך להתנהל ויכוח, לדעתך?**
1. כל צד צריך לשמוע את הצד השני, ואז להגיד את מה שיש לו להגיד.
  2. תלוי איזה ויכוח ובאיזה נושא. לפעמים מותר גם לצעוק.
  3. בוויכוח צריך לנצח, ובשביל לנצח כל הדרכים כשרות.

אז איך אתה?

10 נקודות עד 16 נקודות:

אתה סובלני. אתה מוכן תמיד לשמוע את הצד השני, ואפילו מוכן לשנות את דעתך אם תשתכנע שהוא צודק. חילוקי דעות לא מלחיצים אותך, זה דבר טבעי לדעתך. חשוב שיהיו עוד אנשים סבלניים כמוך דמוקרטיה נבחנת גם בכך שאנשים עם דעות שונות יכולים לחיות ביחד ולדבר.

17 נקודות עד 24 נקודות:

יש לך על מה לעבוד... לפעמים אתה סובלני ולפעמים ממש לא. גם אם אתה בטוח בדעות שלך, לא זייק להקשיב גם לצד השני. אפילו רק בשביל הנימוס ותרבות הדיבור.

25 נקודות עד 30 נקודות:

סובלנות. שמעת על המושג הזה? נראה לנו שלא. כדאי לך לשנן אותו ומהר! חשוב, לא פחות מלדעת לצעוק את דעותיך, להקשיב לצד האחר. מי יודע, אולי תגלה כמה דברים שלא ידעת? אולי גם לא. אבל להקשיב אף פעם לא מזיק. להיפך, זה מועיל ליצירת חברה טובה ובריאה יותר.

האיש הזה הוא אחי / יאיר לפיד

האיש ההוא שאני שונא -
העומד בהפגנות עם שלט "מוות לערבים"
הוא בעצם אותו האיש שאני אוהב -
המגיש מימיה לשבוי מפני שגם הוא בן אדם.

והאיש ההוא - שאני שונא -
שצובע את שמו על פסל בוינה
הוא בעצם אותו האיש שאני אוהב -
שמלווה לי \$50 באתונה רק בגלל שגם אני ישראלי.

והאיש ההוא - שאני שונא -
שבשם ערכיים דתיים שאפילו הוא לא מבין
תובע זכות היסטורית על הפרת והחידקל,
הוא בעצם אותו האיש שאני אוהב -
שעומד לידי ביום הכיפורים ומראה לי בסבלנות
אין קץ את הקטעים הנכונים.

והאיש ההוא - שאני שונא -
שחושב ששלום עכשיו הם בוגדים והמערך הוא משוגע
הוא בעצם אותו האיש שאני אוהב -
שנותן לי את הסיגריה האחרונה שלו בעמדת
השמירה בתוך הקור של לילה לבנוני נוסף.

והאיש ההוא - שאני שונא -
שדוחף אותי באוטובוס חיעתו נדבקת אלי
הוא בעצם אותו האיש שאני אוהב -
שמבזבז יום שלם בשביל להחזיר הביתה את הילד
של השכנים שאבד את דרכו.

והאיש ההוא - שאני שונא -
שנכנס למסעדה החביבה עלי והורס לי את הערב
בקולניות המעצבנת שלו
הוא בעצם אותו האיש - שאני אוהב -
שעבד כל היום במפעל יצוא והתרגל לצעוק כדי
שרעש המכונה לא יפריע לו.

והאיש ההוא - שאני שונא -
שקורא לי אחי למרות שהוא לא,
הוא בעצם אותו האיש שאני אוהב -
שאם ארצה או לא ארצה הוא אחי.

כי זה מה שיש, ואתה חלק ממהו
ומעבר לכל ההבדלים, והצעקות, והעניינים,
המשהו הזה לא נורא כל כך ואם תרצה או לא תרצה
המשהו הזה הוא גם **א ת ה!**

